

„პოლიტიკური ცვლილებები კატაკლიზმების კვალდაკვალ შუა სს-
ებში: 1088 წლის საქართველოს მიწისძვრა და დავით აღმაშენებლის
გამეფება“

ნიკოლოზ შონია

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე შუა საუკუნეების კვლევების
მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

შუა საუკუნეების კვლევები (ენა, ლიტერატურა, ისტორია, ფილოსოფია,
ხელოვნების ისტორია, რელიგია)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ბეჟან ჯავახია, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2022

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის

მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტის

დეკანს ბატონ გიორგი გვალისას

ამავე ფაკულტეტის შუა საუკუნეების კვლევების მაგისტრანტის

ნიკოლოზ შონიას

განაცხადი

ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ნიკოლოზ შონია

2022

აბსტრაქტი

„პოლიტიკური ცვლილებები კატაკლიზმების კვალდაკვალ შუა სს-ებში: 1088 წლის საქართველოს მიწისძვრა და დავით აღმაშენებლის გამეფება“ მე-11 საუკუნის მეორე ნახევრის საქართველოს ისტორიას შეეხება. ნაშრომის მთავარი თემა დავით აღმაშენებლის გამეფებაა, რომელშიც გაანალიზებულია ამ მოვლენის წინაპირობები: განხილულია „დიდი თურქობის“ პროცესი, მისი ხასიათი და მასშტაბები თურქ-სელჩუკთა ადრეული შემოსევებთან შედარების საშუალებით. შესწავლილია ამ პროცესის ინტელექტუალური გამოხმაურება დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსის თხზულების მიხედვით; გამახვილებულია ყურადღება „დიდი თურქობის“ და 1088 წლის მიწისძვრის კავშირზე, როგორც ხალხის ცოდვებისა და ამ ცოდვების გამო მოვლენილი გაფრთხილება-სასჯელის ერთობლიობაზე. ისტორიოგრაფიაში დავითის აღმაშენებლის გამეფების მთავარი თეორიის გვერდით წამოყენებულია ახალი თეორია, რომელშიც ცენტრალური ადგილი გიორგი II – ის მეფობის ბოლო ათწლეულის მოვლენებს - „დიდ თურქობასა“ და 1088 წლის მიწისძვრას - უჭირავს. ნაშრომში განხილულია, თუ როგორ აღიქვამდა შუა საუკუნეების ადამიანი მტრის შემოსევებსა თუ კატაკლიზმებს და რა გავლენა შეიძლებოდა ჰქონოდა ამ აღქმას იმ დროინდელ პოლიტიკურ გადაწყვეტილებებზე. წარსულის მოვლენათა ახსნისას ნაშრომში განხილული საკითხები და კვლევისგან მიღებული შედეგი წმინდა პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ფაქტორებთან ერთად ეპოქისათვის დამახასიათებელი მსოფლმხედველობის და ადამიანთა ქცევაში მათი მრწამსისა და აღქმების მნიშვნელობის წინ წამოწევას შეუწყობს ხელს.

Abstract

„Political Changes in the Footsteps of Cataclysms in the Middle Ages: The Earthquake of Georgia in 1088 and the Enthroning of David the Builder " concerns the history of Georgia in the second half of XI century. The main topic of this thesis is accession to the throne of David the builder, which analyzes the preconditions of this event: "Great Turkish invasion" ("Didi Tukoba") of kingdom of Georgia and intellectual response of this event, which is studied according to the writings of the historian of David the builder; The focus is on the connection between Great Turkish invasion and earthquake of 1088, as a combination of Divine warnings and punishment for the sins of the people. Thesis, next to the main theory of the enthroning of David the Builder puts forward a new theory, in which the central place is occupied by the events of the last 10 years of reign of King Giorgi II: the " Great Turkish invasion " and the earthquake of 1088. The paper discusses how medieval people perceived enemy incursions or cataclysms and what influence this perception might have had on political decisions. The issues discussed in the Thesis and the results of the research will help to explain the events of the past, along with the purely political and economic factors, with the worldview characteristic of the epoch and puts forward the importance of their beliefs and perceptions in human behavior.